

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 50 K Félévre 220 K
 Negyedévre 110 K Egész évre 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

A politikai helyzet

A kiviteli engedélyek botránya s az ennek folytán kiélesedett helyzet, nemkülönben pénzünknek állandó és rohamos romlása következtében válsághírek keringenek a politikai berkekben.

Dacára annak a tüntetésszámba menő egyhangu bizalomnyilvánításnak, amit a kisgazdapárt értekezlete nyújtott vezérének, aki kétségtelenül jóhiszeműsége folytán került egy csunya botrány központjába, kétségtelen, hogy a párt felfogása nem egységes.

Ennek tulajdonítható, hogy ismét előtérbe lép *Bethlen* István miniszterelnök régi és soha el nem ejtett gondolata, mely a kormányzást *egységes* pártra kívánja alapítani.

Egy ellenzéki lap

a Magyarország írja: A közhangulatot ma is a kiviteli engedélyek ügye érdekli, a komoly tényezők azonban ennél sokkal súlyosabb és sokkal sürgősebb problémával, pénzügyi helyzetünkkel foglalkoznak. Gazdasági helyzetünk annyira leromlott, hogy radikális módszerekre van szükségünk, mert különben kibíratatlan lesz a drágaság, megáll a termelés és az államháztartás végkép meginog.

Ezért a Kormányzó elhatározta, hogy komoly pénzügyi és gazdasági szakférfiakat fog kihallgatni s véleményüket kikéri. Szó van arról, hogy ki fogja hallgatni *Teleszky* János és *Popovics* Sándor volt pénzügyminisztereket, az OMGE vezetőit, továbbá a jelentős bankvezéreket: *Eber* Antalt, *Ullmann* Adolf bárót, *Weisz* Fülöpöt, *Pauperát* és *Urbanovicsot* is arra vonatkozólag, hogy tovább folytassuk-e a mostani pénzügyi politikát, vagy pedig gyökeresen szakítsunk vele.

A keresztyénpárt alkotó munkát kíván

Budapest, szept. 15. A keresztyén egyesülés pártja ragaszkodik azon álláspontjához, amely a kisgazdapárt józanabb részének álláspontja, tudniillik hogy a legégetőbb szükséges szociális problémákat: a drágaság leküzdését és a drágasági hullámban elmerülő tisztviselők ügyét kell tárgyalni.

Egyébként a keresztyén egyesülés pártja ma készítette el a tisztviselői kérdés rendezéséről szóló memorandumát és azt valószínűleg szombaton adják át a miniszterelnöknek. A terjedelmes memorandum feloleli a tisztviselő kérdés egész komplexumát és előterjeszti az anyagi segítség módozatait.

Egységes kormányzópárt

Budapest, szept. 16. A politikai kibontakozás lehetőségéről beavatott helyről azt a felvilágosítást adták, hogy *Bethlen* István gróf miniszterelnök teljes erejével törekszik az egységes kormányzópártot megalakítani, még pedig a két kamarás rendszer, valamint a nemzetgyűlésnek országgyűléssé való átalakítási programjával.

Nagyatádi ellenzékben?

Budapest, szept. 16. A Magyar Hirlap szerint a Rubinek-féle csoport csatlakozik a koalíciós kormányzathoz és csatlakoznék hasonlóképpen a disszidens és a keresztyénpárt mintegy egyharmada, ezzel szemben pedig ellenzékbe mennének nagyatádi Szabó és hívei, valamint *Rassayék* és a demokraták.

A kiviteli engedélyek botránya

Még mindig a közérdeklődés előterében áll az a bűnhalmazat, amit *Esküdt* Lajos és társai követtek el az által, hogy illetéktelen haszonért, kijárásért kapott sápért kiviteli engedélyeket eszközöltek ki, ami által lehetővé tették igen nagymennyiségű termény külföldre szállítását.

A nyomozás lázasan folyik, annyival is inkább, mert kétségtelen, hogy addig a pártok között sem áll helyre a nyugalom, míg a bonyodalmas bűnügy nem tisztáztatik.

A kormány maga is azon van, hogy a nyomozás teljes befejezéséig a politikai következmények beálltát függesszék fel.

Az ellenzéki lapok minden gazdasági minisztériumra kívánják a kiterjesztését a vizsgálatnak, abban a reményben, hogy a kormányban válságot idézhetnek elő, sőt az egész kormányt távozásra kényszeríthetik.

A kormány a legszeleesebbkörü vizsgálatnak szabad teret enged.

Nő a lavina

Budapest, szept. 16. A rendőrség a kiviteli engedélyek botrányával kapcsolatban letartóztatta *Forbát* Róbert bizományost is, akit két nappal ezelőtt kísérték át az ügyesség fogházába. *Forbát* ellen az a vád, hogy összeköttetésben állott *Esküdt*tel.

Esküdt iratainak átkutatása alkalmával ugyanis a rendőrség egy 2 millióról szóló nyugtát talált, amelyet *Forbát* állított ki.

A további vizsgálat során kiderült, hogy ezt a 2 millió koronát azért adta *Forbát*nak, hogy különböző tőzsdei játékokat folytasson számdra. A rendőrségnek azonban az a véleménye, hogy *Forbát*nak egyéb összeköttetései is voltak *Esküdt*tel s ezért elrendelte letartóztatását.

A 2 millió biztosítása céljából a rendőrség bűnügyi zárlatot rendelt el *Forbát* atyja: *Weisz* Tivadar bejegyzett tőzsdebizományos ellen, aki különben tőzsdei tanácsos s bankirodája Bank-utca 5. szám alatt van. *Weisz* Tivadar még a rendőrségen kijelentette, hogy a bűnügyi zárlat esetén nem lesz képes eleget tenni fizetési kötelezettségeinek.

Most tényleg több feljelentés érkezett *Weisz* Tivadar ellen csalás és sikkasztás miatt, mivel a bűnügyi zárlat következtében fizetési kötelezettségének nem tudott eleget tenni. Az összeg, amiről szó van, 9,400.000 korona.

Házkutatás Nagyatádinál

Budapest, szept. (MTI.) A kiviteli engedélyek tárgyában megindult vizsgálattal kapcsolatban a lapokban több nyilatkozat hangzott el, amelyekre nézve a MTI. munkatársa jól informált helyen a következő felvilágosítást kapta:

Egyes sajtónyilatkozatoknak az az állítása, hogy a rendőrség a kormányelnök egyenes utasítására nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter hív. helyiségeiben házkutatást végzett volna, nem fedi a valóságot. A rendőrség közegei sem a miniszterelnök utasítására, sem saját iniciatívájukból a földművelésügyi miniszter hivatali helyiségeiben kutatást nem tartottak. Ellenben bizonyos iratok megszerzése céljából kénytelenek voltak megjeleni *Esküdt* Lajos hivatali szobájában és az ott levő irásztalból a nyomozás érdekében az esetre vonatkozó levelezéseket és egyéb irásokat magukhoz venni.

Drózd Győző nemzetgyűlési képviselő közvetlenül is aposztrofálta *Bethlen* István gróf

miniszterelnök személyét, midőn a Világ szeptember 15-iki számában ezt a nyitkérdeést intézte hozzá: Igaz-e, hogy gróf Tisza György a Praxis R.-T. által lebonyolított üzletet, amelyben háromezer lónak illetékmentes behozataláról, majd ugyanannyinak illetékmentes kiviteléről van szó, ajánlotta a miniszterelnök a földművelésügyi miniszter urnak.

A miniszterelnök méltóságán alulnak tartja az ilyen fajta nyilatkozatokra válaszolni, amelyekben megcsillan a rágalmozási szándék, jöllehet maga a nyilatkozó képviselő is megismerheti a tényállást. Annál súlyosabb beszámítás alá esik tehát az a tendencia, amely az ország miniszterelnökét a nyilvánosság előtt megkísérli olyan színben feltüntetni, mintha illetéktelenül gyakorolt volna befolyást a kiviteli illetékekre. (Mit várhatnánk egyebet egy drózdítól? Szerk.)

A keresztyénpárt álláspontja

Budapest, szept. 16. A nemzetgyűlés egy hónapi szünet után szeptember 22-én tartja első ülését. Illetékes helyről nyert értesülés szerint a nemzetgyűlés elnöksége semmi körülmények között sem fogja megengedni azt, hogy bárki is felszólaljon a kiviteli botrányok ügyében.

A nemzetgyűlés elnökségét eme törekvésében teljes erejével támogatja a keresztyén egyesülés pártja, amely ma is azon a több ízben leszögezett állásponton van, hogy a botrányok ügyét anélkül kell elintézni, hogy az a nemzetgyűlésen szóba kerüljön.

Vass József nyilatkozik

Budapest, szept. 16. Vass József kultuszminiszter a kisgazdapárt határozatáról és a kiviteli engedélyek botrányáról a következőket mondotta:

— Nem vagyok pártvezér és egész időmet tárcám vezetésére fordítottam. Az egész ügyet nem ismerem és nem is kívánok vele foglalkozni. A szállítási engedélyekre vonatkozó iratok a közlekedésügyi minisztérium irattárában vannak s ha majd a minisztertanács megadja a felhatalmazást a nyilvánosságra hozatalra, akkor mindenki betekintést nyerhet azokba.

A kormány álláspontja

Budapest, szept. 16. A kormánynak az az álláspontja, hogy a kiviteli ügyekre vonatkozólag a rendőrség nyomozásának befejeztéig a konzekvencia levonását függőben kell tartani.

Folyik a vizsgálat

Budapest, szept. 16. A kijárási ügy iratait a kir. ügyészségen *Moldovány* Géza kir. ügyész déli 12 óráig átvizsgálta. 12 órakor felkereste *Drasche* Gusztáv dr.-t, a kir. ügyészség vezetőjét, akinek délután 2 óráig referált az ügy állásáról. Döntést hoztak, amelyek értelmében a letartóztatottak közül négyet a kir. ügyészség szabadlábra helyezett.

Súlyos görög veszteségek

Róma, szept. 16. Törökországból érkezett távirat szerint a görög hadsereg Kisázsiaiban tizennyolcezer embert veszített és kénytelen volt visszatérni előbbi állásaiba.

Viszik az erdélyi aranyat

Bukarest, szept. 16. A román minisztertanács 30 napra engedélyezte az aranykivittelt Erdélyből. (MTI.)

Nyugatmagyarország sorsdöntő napjai

Az osztrákok tagadják az erőszakosságokat

Bécs, szept. 16. A Tel. Korr. Bureau jelenti: A magyar hivatalos hírszolgálat szerve a célszerű hírek egész sorozatát terjesztette az állítólagos királyhídi incidensekről.

Amikor az osztrák esendőők kivonultak Királyhídi felől, a magyar hatóságok nem vonultak be. Ez a körülmény az ottani lakosság egyrészt kihágásokra, fosztogatásokra készítette. Amikor az osztrák katonaság bevonult, tény az, hogy néhány embert, akik a rablásokban részt vettek, le kellett tartóztatni de ez nem tuszkodás címén történt. Arra nem volt eset, hogy a letartóztatottakat bántalmazzák volna. Minden ezzel ellenkező állítást mint teljesen alaptalant vissza kell utasítani.

A Magyar Távirati Iroda megjegyzi, hogy ez a cáfolat, amely beismerésnek is bevalik, megerősíti az osztrák erőszakoskodásról szóló adatok hiteltelenségét.

Cseh fegyveres beavatkozás?

Budapest, szept. 16. Párisból jelentik hivatalosan: A nyugatmagyarországi helyzet javult. A magyar kormány Hegedűs altábornagyot küldötte ki Nyugatmagyarországba, aki komolyan veszi a maga tisztjét.

A nagykövetelek értekezlete hozzájárul ahhoz, hogy Magyarország maga tisztítsa meg a nyugatmagyarországi vármegyéket. Ha ezen kötelezettségének nem tenne eleget, akkor a szövetségesek, amennyiben az olasz kormány megtagadná a fegyveres közbelépést, Csehországnak odnak mandátumot Nyugatmagyarország megszállására. A cseh csapatokat az antant magasrangú tisztjei vezetnék. (MTI.)

Bécs, szept. 16. A „Csas“, Benes dr cseh külügyminiszter lapja ma esti számában kijelenti, hogy Csehország csak akkor lép akcióbba Magyarország ellen, ha erre az antanttól és az érdekelt felektől megbízást kap. Amíg a nyugati hatalmak erre meg nem egyeznek, addig Csehország vállalt kötelezettségének fenntartása érdekében tartózkodni fog minden olyan lépéstől, amely a meg egyezést megelőzné s reméli, hogy az utolsó pillanatban Magyarország számolni fog a helyzet komolyságával, mert hiszen úgy sincsenek rózsás kilátásai a rózsás kilátásai a jövőre nézve.

Ausztria kapzsisége megütközést kelt

Páris, szept. 16. (Szikratávirat.) A „Morning Post“ budapesti levelezője beszámol arról a megütközésről, amelyet Magyarországon az osztrákok hajthatatlansága keltett, akik még

a soproni kis darabka földről sem hajlandók tárgyalni. A londoni lapok közlik a londoni osztrák követ nyilatkozatát, aki Ausztria „igazát“ igyekezett bebizonyítani.

Sigray Budapesten

Szombathely, szept. (MTI.) Gróf Sigray Antal fő kormánybiztos ma Bethlen István gróf miniszterelnök hívására Budapestre utazott.

Tárgyilagos angol hang

Páris, szept. 16. (MTI.) A „Morning Post“ megállapítja, hogy a magyar kormány, úgy látszik, eltökélt szándékában áll a Nyugatmagyarországon mutatkozó zavargások megszüntetése. A kormány helyzete azonban igen nehéz, mert az elégedetlen hazafiak nem törődnek a vezető körökkel és a menekültek bosszúra izgatnak. Kétségtelen, hogy a kormány nehezen tudja megfékezni ezt a mozgalmat.

A békeszerződésbe beletörödni valóban nagyon nehéz. De Magyarország mit sem nyelhet, ha most ellenáll, sőt ellenkezőleg újabb területi veszteséget kockáztat, mert ürügyet adhat a kisantantnak a közbelépésre. Magyarországna ma az a feladata, hogy mérsékletet mutasson, míg az antant kötelessége az, hogy enyhítse a békeszerződés tulságos szigorát.

Még nincs felelet a magyar válaszjegyzőkre

Budapest, szept. 15. Illetékes helyen úgy tudják, hogy téves az az értesítés, amely szerint a nagykövetelek tanácsa már foglalkozott volna a magyar válaszjegyzékkel. A kormány arról értesült, hogy válaszjegyzékünköt most tanulmányozzák Párisban és Londonban. Ezután fog a nagykövetelek tanácsa elé kerülni, s akkor fognak vele foglalkozni. Valószínű, hogy a nagykövetelek tanácsának válasza meg fog felelni tartalmilag az olasz külügyminiszter Bécsben tett nyilatkozatának.

Új antant jegyzék készül

Páris, szept. 16. Az angol sajtó kommentálja Benes jegyzékét és bejelenti, hogy a szövetségesek újabb jegyzéket szándékoznak Magyarországhoz intézni. A „Daily Telegraph“ a nyugatmagyarországi kérdés elintézésében mutatkozó késedelmet annak tulajdonítja, hogy a szövetségesek előbb pontos értesüléseket óhajtanak nyerni a helyzetről.

Az ir-angol válság holtpontra jutott

Irország csak mint szuverén állam tárgyal

Mindinkább kiélesedik az az ellentét, ami az angolok és a hat százados elnyomás alól magukat kiszabadítani igyekező irek közé áthidalhatatlannak mutatkozó szakadékot vont. A helyzet nagyon kiélesedett. Az irek függetlenségük kivívásáért életüket és vagyonukat áldozzák s az egész világ bámulatát vívták ki azzal a hősiességel, amit egy világ-hatalommal szembe helyezkedve, oly hosszú ideje képesek kifejtteni.

Az angolok ragaszkodnak felsőbbbségükhöz, mert érzik, hogy a századok küzdelmeivel, vérrel-vassal, kegyetlen önzéssel, rideg politikával összekovácsolt világbirodalom alapillérei inogtak meg.

Alábbi távirataink ide vonatkoznak:

London, szept. 16. Lloyd George tegnap este a következő táviratot küldötte De Valerának:

— Közlöm az Ön követelésével kapcsolatban, amelyet szeptember 13-án kaptam meg, hogy lehetetlenség értekezletre összeülni akkor, ha Ön ragaszkodik ahhoz, hogy a brit kormány Önnel, mint egy független állam képviselőjével tárgyaljon. A brit kormány nem térhet el attól az állásponttól, amelyet Ön előtt már feltartam. Ha az Ön követelése alapján ülünk össze tanácskozási, akkor az azt jelentené, hogy Irország elválna a brit birodalomtól s mi önálló köztársaságnak ismernénk el. Eddig

mi állandóan engedünk Önöknek, de Ön egyetlen lépést sem tett az engedékenységet utján és csak arra szorított, hogy követeléseinek betűihez ragaszkodva, újból és újból megismételjen olyan kitételeket, amelyek egyértelműek a kihívással.

London, szept. 16. (Reuter.) De Valera Lloyd Georgenak adott válaszában kijelentette, hogy kész tárgyalásokba bocsátkozni, de csak egy szuverén állam képviselőjének minőségében.

— Kötelességünknek tartjuk — írja válaszában De Valera —, mostani utolsó jegyzékünkben leszögezni azt, amit már előbb is hangoztattunk s álláspontunk most is ugyanaz: „A kormány a kormányzottak hozzájárulásával.“ Ez az a tétel, amely egyedül lehet alapja az engedésnek.

Magyarország és a népszövetség

Genf, szept. 16. A Népszövetség hatodik bizottsága levelet kapott Török Béla magyar követségi tanácsostól, amelyben azt kéri, hogy a magyarok felvételi kérésének tárgyalását halasszák el szeptember 21-ig.

Genf, szept. 16. Apponyi Albert gróf, akinek Genfben kellett volna érkeznie, hogy az albizottság kérdéseire megfeleljen, utját későbbre halasztotta. A bizottság hozzájárult ahhoz, hogy Magyarország felvételi kéréséről később tárgyaljanak.

Kereskedelmi egyezményünk Németországgal

Budapest, szept. 16. (MTI.) A kereskedelemügyi miniszter az iparhatóságokat arról értesíti, hogy a Magyarország és a Németbirodalom között 1920 évi június hó 1-én kötött ideiglenes kereskedelmi egyezmény a két állam polgárai részére az ipari tevékenység megkezdése és gyakorlása tekintetében, kölcsönösen a legnagyobb kedvezményt biztosítja. Ennek alapján a Németbirodalom állampolgárait az iparüzés megkezdése és gyakorlása tekintetében a magyar honosokkal azonos elbánás illeti meg, minthogy már időközben több más állammal (Németausztria, Lengyelország stb) e részben a belföldiekkel azonos elbánás elve alapján léptünk viszonyosságba.

— Ausztriával nincs kereskedelmi forgalmunk. Minthogy szeptember 6-án lejárt az Ausztriával megkötött áruforgalmi szerződés, szerződésen kívüli állapotba kerültünk Ausztriával. Eddig még volt némi forgalom az áruforgalmi szerződés keretén belül kiadott kiviteli engedélyek lebonyolításával, de most már a teherforgalom is megakadt. Minthogy új kiviteli engedélyeket amúgy sem adnak senkinek, semmi kiszállítás nincsen Magyarország és Ausztria között.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága pénteken délután 4 órakor dr Vargha Elemér tb. főjegyző elnökletével ülést tartott. Az ülés közgyűlés elé kerülő több kisebb-nagyobb városi ügyet készített elő.

Tárgyalta a bizottság a tisztántuli ref. egyházkerület értesítését, a a nyomdavidallati alkalmazottak nyugdíjjogosultságának rendezése tárgyában.

A világitási vállalat jelentette, hogy a román megszállás alatt a világitási vállalat gépei teljesen elromlottak. Ezen gépeket egyik közgyűlési határozat alapján mostanra rendezte a vállalat úgy, hogy ezáltal a szénfogyasztás 30%-al csökkent. Ezt az örvendetes jelentést a bizottság elfogadta és előterjeszti a közgyűlésnek tudomásvétel végett.

Hosszas vita támadt a kisajátítási jog feljegyzésének töröltetése tárgyában. Vége is a bizottság az 1913-ban hozott kisajátítási jog feljegyzésének törölését javasolja a közgyűlésnek.

A derecskei autóforgalmi vállalatnak a városi tanács engedélyt adott, hogy személyszállítást eszközöljön de csak ott, ahol villamos nem közeledik. Ennek dacára a vállalat a Bikáig bejárta autobuszait. A tanács a vállalatot felhívta a közelmúltban, hogy az engedély alapján kocsjait csak a Petőfi-térig járassa. Ez ellen a tanács határozat ellen a derecskei autóforgalmi vállalat fellebbezett. A fellebbezést a jog- és pénzügyi bizottság elutasította.

Nógrádvármegye a keresztyén ünnepek alkalmával elrendelendő általános szesztilalom érdekében való feliratához való csatlakozást javasolja a bizottság a közgyűlésnek.

Több személyi ügy letárgyalása után az ülés közel fél 6 órakor véget ért.

NAPI HIREK

Egy véleményen

lehetünk végre Baltazár püspök ur szöcsdével, mely a szállodások és vendéglősök vendégszolgálatáról emlékeztet, olyképp elmélkedik, hogy a vendégek jórésze, „furcsa előítéletet hozott magával, melyet észrevétlenül ivott fel kortesbeszédéből, cikkekből s a jólétszűrés köpenyében suttogó álság gonoszságából.” Hiszen „Debrecen a visszavonás típusának festették szemük elé.” Ez a látogatás „segített elenyészetni azt a sötét színt, amit emberi és számítógépek ködöltek Debrecen köré.”

„Különös lehetett az első éjjel” folytatja a cikk „amely áldó és szerető csejével becézően ráborult az idegenre”

Hát igen, különös lehetett annak, aki elhitte a bizonyos berkekből suttogó álságnak, hogy itt kálvinista üldözés van, hogy itt a reformátusokat a katolikusok nyáron piritják, s bizonyára nem győztek a vendégeink csodálkozni azon, hogy a mindenáron gályapadra vagy máglyára készülő Nagy Üldözött milyen jóízűen és háborítatlanul kebelezi be a libamellet és a malacpörköltet, nyilvános helyen, minden inzultus nélkül, sőt ismét elmondhatta, hogy ő — pardon: Ő — az a kálvinistának, ami a római pápa a katolikus híveknek . . .

Hát tisztelt püspök ur és járulékai, ne „ködöltsék” tovább Debrecen köré azt a sötét színt.

Vasárnapi istentiszteletek

A ref. Nagytemplomban délelőtt 10 órakor predikál Szele György lelkész. délután 5 órakor predikál K. nrád Zoltán h. lelkész. Kistemplomban: délelőtt 9 órakor predikál Konrád Zoltán h. lelkész. délelőtt 11 órakor predikál Tóth János lelkész, délután 3 órakor Márton Sándor s. lelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor predikál Gábor András s. lelkész. délelőtt 8 órakor ifjúságiistentiszteletet tart Mezey Béla segédlelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart Mezey Béla s. lelkész, délután 5 órakor predikál Uray Sándor lelkész. Árpádtéri templomban: délelőtt 10 órakor predikál Dr Révész Imre lelkész. délután 3 órakor predikál Kiss Andor segédlelkész, Ispótytemplomban délelőtt 10 órakor predikál Varga Jenő s. lelkész. délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart Varga Jenő s. lelkész.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor predikál Kovács János vallásitanítólelkész.

Városi szegényházban délelőtt 10 órakor predikál Kiss Andor s. lelkész.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele délután fél 4 órakor, a ref. egyház tanácstermében, (Egyháztér 17. sz.)

A rom. kath. templomban (18-án) délelőtt 6, 7, 11 és fél 12 órakor csendes misék. Fél 10 órakor nagy mise, utána szent beszéd. — Délután 3 órakor litánia, és szent olvasó, 4 órakor sz. beszéd utána Sz. József ájtatosság.

Az ág. evang. templomban (Miklós-utca 3.) folyó hó 18-án, d. e. 10 órakor Jónás András h. lelkész végzi az istentiszteletet.

A rendőrfőkapitány hivatalában.

Sághy Lajos rendőrfőtanácsos, az államrendőrség debreceni kapitányságának vezetője, aki néhány nap óta a fővárosban volt, tegnap hivatalos utjaról visszaérkezett. Sághy főtanácsos ma délelőtt már ismét hivatalában van.

Egyházi közgyűlés.

A debreceni református egyház e hó 18-án, vasárnap délelőtt fél 12 órakor az egyház tanácstermében (Egyháztér 17. sz. a.) dr Baltazár Dezső lelkész-elnök és Márk Endre hely. főgondnok elnökléte mellett egyházközségi közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya az eladott Uszó-féle ingatlan adásvételi szerződésének jóváhagyása. Amennyiben ez elsődizbeni összehívásra a tagok nem jelenének meg határozatképes számban, a közgyűlés másnap hétfőn délelőtt fél 12-kor tartatik meg s ott a jelenlevők többsége fog határozni.

Nyugdíjellenőrző bizottság ülése.

Debrecen város nyugdíjellenőrző bizottsága ma délben 12 órakor Csóka Sámuel h. polgármester elnökletével ülést tart. Az ülésen a világi-tási vállalat 2 főtisztviselőjének nyugdíjazási ügyét tárgyalják.

Árverés.

Tegnap délelőtt tartotta meg a városi tanács a Rady-féle 260 négyszögöl városi föld haszonbérbeadására meghirdetett árverést. A libakerti kertecskére többen árvereltek, akik közül a legtöbbet ígérő Szabó István debreceni gazdálkodó lett 1200 korona évi bér mellett.

— **Hírek a rendőrség köréből.** A belügy-miniszter dr Kelemen Béla rendőrkapitányt rendőrtanácsossá, dr Porubszky Gyula rendőrfogalmazót rendőrkapitánnyá, dr Greczko Sándor rendőrségfoglalmozót fogalmazóvá, dr Papp Lajos rendőrségfoglalmozót fogalmazóvá, Bardócz András detektívfelügyelőt főfelügyelővé, Balla János detektívét a IX. fizetési osztályba; Fodor Ferenc detektívét (Hajduböszörmény); Németh Antal detektívét (Bihardioszeg) a X. fizetési osztályba kinevezte 1921 augusztus 31-i ranggal.

— **Bezárták a bécsi tőzsdét.** Bécsből jelentik: A bécsi tőzsde a jövő hét szerdájáig zárva marad.

Védekezés a vörhenyjárvány ellen

A polgármester hírdetménye

Városunkban az utóbbi időben sajnosan tapasztaltuk, hogy a legveszedelmesebb gyermek betegség a vörheny (skarlát) nagyobb arányokban és súlyos, gyakran halált okozó lefolyásban mutatkozik.

Miután pedig e betegség terjedése legkönnyebben az iskolák közvetítésével történik, a tisztí orvosok az iskolába járástól nemcsak a beteg testvéreit és vele egy háztartásban lakókat fogják eltiltani, hanem a viszonyokhoz képest kiterjesztik a tilalmat a ház vagy udvar összes iskolás gyermekeire is, valamint mindazokra, kiknél bármily csekély gyanu is áll fenn arra nézve, hogy a fertőzésnek terjesztői lehetnek. Ezenfelül joguk és kötelességük elrendelni mindent, ami ezen veszedelmes betegség elfojtására kihatást nyújt, így a többek között a felnőtt családtagoknak hivatalba, irodába, üzletbe stb. feljárását és egyéb szükségességeket is.

Felhívom ezért a város összes lakosságát, hogy a tisztí orvosok és előjáróság rendelkezéseihöz pontosan alkalmazkodják, őket nehéz munkájukban ne akadályozza, hanem támogassa, mert csak így lehet egy esetleg pusztító járvány fellépését megakadályozni.

A ki a rendelkezéseket megszegi, vagy kijátsza, kihágást követ el és e szerint fog megbüntettni.

Csóka Sámuel,
h. polgármester, főjegyző.

Pázmány-egyetem

Budapest, szept. 16. (MTI.) A Kormányzó a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a budapesti m. kir. Tudományegyetem ezentul Budapesti Magyar Királyi Pázmány Péter Tudományegyetem nevet viselhesse.

Több védelmet a hadirokkantak érdekeinek

Ilyen cím alatt a „Tiszántuli Hírlap” f. hó 15-iki számában egy küldöttség panaszait tette szóvá. Az igazság érdekében ezen közleménnyel és panasszal szemben bátorkodom a következőket a nyilvánosság előtt megállapítani:

A „Hadróá” Nemz. Szövetség Debrecenben Szentgyörgyi ezredes és Szentkirályi Tivadar uréknak és részben talán nekem is köszönheti megalakulását. Fennállása óta minden rokkant és hadiözvegy jogos panaszra meghallgatást és amennyire a szövetség vezetőségétől telt, orvoslást talált. Többféle kedvezmény ki- eszközlésénél hathatósan közreműködött. Kert- bérletet létesített, (mely ugyan, sajnos, az ille- tékes tényezők késedelmezése folytán nem ugy sikerült, mint ahogyan a szövetség óhajtotta volna). A dohányárudák méltányos odaitelésénél ismételtlen folytak megbeszélések az illetékes tényezőkkel és a hadirokkantakat, hadiözvegyeket illető trafikok véleményezve és biztosítva vannak. A földreformra vonatkozólag pedig az utasítások nem érkezték meg, illetékes helyről pedig intézkedések nem történtek. Ideig- lenes rendezésére a városi tanácsnak részünkről javaslat tétetett.

Törvényekkel rendelkező jogállamban élünk, melyben az egyeseknek türelmetlen, legtöbb esetben jogtalan követeléseit teljesíteni nem lehet. Akik tehát nevezett lap szerkesztőségében a panaszait felsorolták, azok vagy nem ismerik azon lépéseket és azon fardozásokat, melyeket érdekükben kifejttem, vagy pedig hazudva más célt szolgálnak.

Kérem tehát a „Tiszántuli Hírlap” szer- kesztőségét, hogy a jövőben ily panaszok el- hangzása alkalmával a szövetség vezetőségét is hallgassa meg és ne üljön fel egy, a ber- kekben ülő destruktív társaság ártatlan kül- dönceanek.

Piszkay Árpád,
Hadróá ügyv. igazgató

— **Beóthy Pál meghalt.** Beóthy Pál, a képviselőház volt elnöke tegnap éjjel mezőpe- terdi birtokán 45 éves korában hirtelen meg- halt. Tisza István korának jellegzetes politi- kusai közé tartozott, a bihari Beóthyek családi nagymányai szerint legszemélyesebb hive volt Tiszának s pályája is teljesen össze volt kötve ennek hatalmas vonalú életével. A főispán-viselt képviselő 1913. októberében lett utóda Tiszá- nak a házelnöki méltóságban s tisztelt bizonyos pártatlansággal igyekezett betölteni az akkori parlamenti viharok közepett is. A háboru kitö- résekor a képviselők közül elsőnek jelentkezett haretéri szolgálatra s hosszú időt töltött az arconalban. A frontról már betegem került vissza és a házelnökséget is átadta Szász Ká- rolynak. Az utolsó években már csak árnyéka volt önmagának, míg most szenvedéseitől meg- váltotta a halál. Az elhunyt fia volt Beóthy Áldzsinnak, de apjának sem zseniális könnyed- ségét, sem csillogó humorát nem örökölte.

— **Miskolczon is . . .** A Miskolczon meg- jelenő „Magyar Jövő”-ben olvassuk a következő jellemző és gondolatkelto apróhirdetést:

KÖZALKALMAZOTTAK

szövetkezetéből kiosztott új kenyérlisztemet, mely nem al- kalmos emberi fogyasztásra, azonban jó táplálékhoz nem szokottigénytelen sertés szük- ségtakarományát pótolhatja, — elcserélem tüzel. sre alkalmas tengeri csutkáért vagy más jobb hulladékért. — Cim a kiadóhivatalban.

— **A városi köztisztasági és fuvarozási vállalat** értesíti a közönséget, hogy az ürszé- kek tisztítása kizárólag az ő joga és köteles- sége. Az ilyen természetű munkák csak a vál- lalat irodájában (Kossuth-u. 9.) rendelhetők meg, a mikor a fuvardíj előre fizetendő. Az alkalmazottaknak történt fizetést a vállalat el nem ismeri. Kivételes esetben a vállalat igazol- ványval ellátott pénzbeszédője veheti föl a pénzt.

Adományok a Könyvtár Könyvtár részére.

Az 1919 augusztusában megnyílt s az egész országban páratlan lendülettel fejlődő, példátlan forgalommal bíró Közművelődi Könyv- tárunk iránt a közönség aldozatkészsége is kezd mutatkozni. Több adomány után most kapta meg a Könyvtár özv. dr Legányi Gyuláné urnó nagylelkűségéből, megboldogult férje dr Legányi Gyula 334 kötetből és 62 füzetből álló, becses orvosi és társadalomtudományi műveket tartalmazó könyvtárát, a nagyrértékű könyvállvánnyal együtt. Az ajándékot a Könyvtár a megboldogult iránt való kegyeletből dr Legányi Gyula könyvtár címén, külön fogja kezelni.

Ugyancsak értékes 66 kötetből álló, főleg kertészeti műveket tartalmazó könyvadományt kapott a (városi) Könyvtár nehaj Sárványi Ló- rinc hagyományából. E két nagyobb adományon kívül még a következők ajándékoztak a Könyv- tárnak a folyó évben: Békési József k. v. tisztv. K 100, László Ferenc 1, Nagy Mihály 6, Losonci Lajos 1. Biró Bálint, Szántó Győző 5 és Berger Flóra 2, Révész Benóné 1 kötetet.

A Fűvészkert 2 sz. alatt levő könyvtár nyitva van köznapon d. e. 10—1-ig, délután 4—7-ig, vasárnap d. e. 10—12-ig *Olvasótermét* minden 16 éven felüli lakos díjtalanul látogat- hatja, míg a *kölcsönző osztályba*, a rendőrségi lakás bejelentőlap bemutatása alapján, 10 K biztosíték lefizetésével lehet belépni, a kis- korukat ssakis szüleik irathatják be.

Megszünik a Zita-kórház.

A főváros tanácsa elhatározta, hogy a Zita kórházat, melyben a háboru alatt sok debreceni fiu is szenvedett, október 31-én megszünteti. Ezután már nem vesznek fel betegeket a kórházba. A jövőben szükség esetén járványkórháznak fogják használni.

Az EME f. hó 17-iki szombati rendes gyűlése

már az új helyiségben fog megtartatni.

Jóteköny adomány.

A vak katonák ré- szére N. N. tiszthelyettes beküldött a Hajdu- föld szerkesztőségébe 100 koronát, amit ren- deltetési helyére juttattunk.

Jaurés gyilkosa öngyilkos.

Párisból jelentik: A ma reggeli lapok írják, hogy Raul Villain, aki Jaurést közvetlen a világháboru kitörése előtt meggyilkolta, szerelmi bánatában öngyilkossági kísérletet követett el. Sebesülése annyira súlyos, hogy aligha marad életben.

— **A keddi szarvasmarha vásárok,** további hatósági intézkedésig, ragadós száj és körömfájás betegség fellépése miatt nem tartatnak meg. — **Városi előljárás.**

— **Orvosi, jogi, gazdasági és minden más egyetemi tankönyvek** Csáthy Ferenc tudományegyetemi könyvkereskedésében kaphatók. Piac-utca 8. sz.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szombat (17-én) „Pacsirta” operett.
Vasárnap (18-án) d. u. „Náni” népsz.
este „Kaméliás hölgy”
dráma.

Hétfőn (19-én) „Bánk-bán” (Tisztv. est.)
Kedd (20-án) „Legszébb kaland” vig-
játék.
Szerda (21-én) „Mi falunk” népszimű.

Színházi hírek

A Csokonai-színház operettegyüttese legközelebb az **Offenbach** című operettet mutatja be s felelevenítik a **Cigánykirály** is. Rövid időn belül színpadra kerül **Peckár Gyula** kultusz-államtitkár drámája, a **Danton** is. — **Helsingforsban** a finn Nemzeti Színház az idei évadban előadja **Erkel** Ferenc két remekművét, a **Bánk-bán** és **Hunyadi László** operákat. — **Színészképző iskolái** a közoktatásügyi miniszternek a hivatalos lap legutóbbi számában megjelent rendelete szerint csak miniszteri engedély alapján lehet nyitni és fenntartani. A színészképző iskolák a jelentkező növendékeket kötelesek három évi tanfolyamban a színészi hivatáshoz szükséges minden gyakorlati és elméleti ismeretre kioktatni. Hasonló intézkedéseket tartalmaz a rendelet a filmszínészképző és a magánjellegű zeneiskolák engedélyezése és ellenőrzése tárgyában is.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Szombaton kerül harmadszor zsúfolt ház mellett színpadra a **Pacsirta**, melyben Helvey Szalma és Bodán gyönyörű játékaival Mátray és Utassy nagyszerű táncával ragadja el a közönséget.

Tisztviseelő est hétfőn a Csokonai színházban.

A 13-as órház... egy ragyogóan szép fiatal leány (Maria Rosario) szomorú története 4 felvonásban. Maxi a zárdában. Max Linder a főszerepben. Vigjáték 2 felvonásban. A sün disznó. Ismeretterjesztő színes film. Ma d. u. 3-tól 5-ig félhelyárakkal, 5, 7 és 9-től rendes helyárak az Urániában. Jegyelővétel.

Ión!... Li-Hang, a kegyetlen...

Ma 3-5-ig félhelyárú előadás az Urániában a teljes esti műsorral!

Baccarat Bernstein drámája 5 felvonásban. Amerikai színészek. Amerikai rendezés ma szombaton az Apollóban 7 és 9 órakor.

Baccarat ma szombaton 5 órakor félhelyárakkal az Apollóban.

Váradi Haynal Elma a m. kir. Opera művésznőjének egyetlen nagyszabású hangversenye október hó 3-án, hétfőn este pont fél 9 órakor az Urániában.

SPORT.

A holnapi versenyek. A vasutas sporttelep felé terelődik a sportkörök érdeklődése, hol vasárnap délután négy debreceni egyesület fog a bajnoki pontokért küzdeni. Délután 2 órakor a DMTK-nak a DEAC lesz ellenfele, a tavaszi fordulón a DEAC csak minimális gólaránnyal (1-0) győzött, mai formáját nem ismerjük, ha a DMTK teljes csapatával áll fel, tekintve, hogy Mertin is itthon lesz, győzelmi eséllyel indul.

A délutáni fő érdekessége a DVSC-DKASE találkozója. Mindkét csapat erejének teljes megfeszítésével indul a küzdelembe, tudják ugyanis, hogy itt dől el, hogy ki lesz az őszi forduló bajnoka. Mindketten teljes c-apatall állnak fel. A tavaszi fordulón az eldöntetlenül végeztek, de tekintve a DKASE jó formáját, a DVSC-ek legalább is úgy kell játszaniuk, mint a DMTK ellen, hogy a KASE-nak egyenrangú ellenfele legyen. A mérkőzést a jobban diszponált csapat fogja megnyerni.

Délután 10 órakor a DVSC-DKASE I. b. játszik. Vezető bírók: DVSC-DKASE I. Bródi, I. b. Pauló, DMTK-DEAC Weinreb

Törökzentmunkási TE sportünnepélye. Régebben megirjuk már, hogy milyen fényes ünnepségeket ren-

dez a TTE folyó hó 18-án s mint most értesülünk, a fényes ünnepségekhez sikerült az egyesületnek az MTK második csapatát lekötöni, ami csak fokozza az ünnepély érdekességét.

MOVE-DSE választmányi ülése. A MOVE helybeli sportegylete a vasárnap délelőtti közgyűlést előkészítendő, ma este 5 órai kezdettel a hivatalos helyiségben választmányi ülést tart, melyen az összes szakosztályi előadók jelenjenek meg.

Budapest-Magdeburg. Ma délutáni gyorsvonattal érkeznek Budapestre a Magdeburgból jövő ös es uszók, hogy a vasárnap mérközésen résztvegyenek. Sipos és Eperjessy formája az amatőrtrener Halmay Zoltán világbajnok szerint olyan, hogy a győzelemben bizni lehet

Törvénykezés

Vöröskatona a hadbírótság előtt

Kommunista üzelmek vádjával terhelve állott ma a debreceni katonai törvényszék előtt Krajnyik György volt huszártizedes. A vád elene az volt, hogy 1919 március és április havában a helybeli huszárlaktanyában több alkalommal az összegyűlt legénység előtt a jogrend ellen izgató beszédet tartott, melyekben a tiszték és altiszték ellen lázított. Hangzattá, hogy ő volt orosz fogságban s ott is csak akkor lett jó az élet, mikor a tiszteket és altisztéket elcsapták.

Vádolt tagadta a terhére rótt bűncselekményeket. A katonai törvényszék számos tanút hallgatott ki, köztük **Palffy Gábor** huszárezredes, **Bezeredy Tibor**, **Perczel Aladár**, **Perczel Dénes** huszárszázadosokat, dr **Berényi István** orvost, kinél vádolt a kommun kitérőse előtt mint kocsis szolgált, továbbá **Kardosy György** és **Sárvári Imre** tiszthelyetteseket, kik a vádat igazolták, látták és hallották vádoltat agítani, sőt dr Berényinél szolgálatát azért hagyta ott, mert a vörös hadseregbe lépett be. A tárgyalást dr **Ugrik Kálmán** hadbíró száza-

dos vezette, elnök **Koncz Sándor** tüzérezredes volt. A vádat dr **Óregh Béla** hadbíró százados képviselte, míg a védelmet dr **Pórszdsz Károly** ügyvéd katonai védő látta el.

Ügyész a vádat beigazolva látta, szigorú büntetést kért.

Védő a katonai törvényszék illetékességét kifogásolta, mert vádolt a terhére rótt cselekményeket, mint vörös katona követte el, ha ugyan bűncselekményt követett el, a vörös hadsereg pedig jogilag nem volt katonai alakulat tehát a katonai törvénykezés nem terjed ki az abban szolgált személyekre. Kérte az ügyet a polgári bírósághoz áttenni.

Rövid ideig tartó zárt tanácskozás után dr **Ugrik** hadbíró százados kihirdette a katonai törvényszék ítéletét, mely szerint védő előterjesztéseinek helyt adva, az ügyet az illetékes polgári bírósághoz áttesszi. Az ítélet jogerős.

A tőzsde

Zürichi zárlat szept. 16. (MTI.) Berlin 535, Holland 182.50, New York 581, London 2156, Páris 4096, Milánó 2475, Brüsszel 4250, Kopenhága 102.25, Prága 695.—
Budapest 110 — Zágráb 250, Bukarest 500, Varsó 13, Bécs 0.47, Osztrák lebellyeg 40.

Budapesti zárlat szept. 16. (MTI.) Magyar hitel 1690, Osztrák hitel 570, Angol-Magyar bank 7.20, Lenzámit bank 695, Magyar-Olasz bank 300, Jela hitelbank 245, Keresk. bank 6660, Pesti hazai első 29600, Borsodmiskolci 36.50

Váltók. Napoleon 1820—60, Angol-fout 1640—1670, Dollár 555—75, Francia frank 3850—650, Márka 512—522, Lira 2330—1940, Osztrák kor. 33 1/2—34 1/2, Rubel 40.25—41 fél, Lei 500—520, Sokol 640—85, Svájci frank 9400—9500, Korona dinár 844—860, Frank dinár 840—845, Lengyel márka 11—12.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegárágában vesz **Simon György** DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

100 hektoliter használt

hordó eladó

Wiczmány Gyula

Posta Hajdusámsón. Vasútállomás és lakhely: Tamási pusztá.

A Magyarországi Zsidóságról

A magyarországi zsidók statisztikája című nagyrdekű 0-0 és aktuális mű 0-0

Irtá: ifj. Wessprémy Kálmán

Ara 24 korona.

Vidékre postán 26 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

30-40.000

koronát fizetek és egy két szobás konyha, fürdőszobás kis lakást adok annak, aki egy három esetleg négy szobás modern lakást kerít. Előre deponálom **Ertekezhetni Szántó Mór és Társasruhálat**

Eladó 58 drb szarvasmarha Van benne 30 drb prima fehér jármos ökör, a többi prima kövér vágómarha és egy tehenység bika. — Az ökrök páronként 11-12 gát nyomnak. **Megkereséseket a kiadóhivatal továbbít.**

Apró hirdetések.

HAGYMA

nagyobb mennyiségben Rakóczy-ut 13. sz. alatti zöldségraktárunkban jutányosan kapható. Futura Áruforga mi r.-t. Debrecen

Rizkancsok

felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal a kiadóhivatalunkban

Debreceni Gazdák

Bankja Részvénytársaság Kossuth-utca 17. Kölesőnőket folyósít házakra, — földekre és értékpapírokra Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Ertekezhetni Szántó Mór és Társasruhálat

Forgács István

műorás Bádógos-u.

Ócskavasat

legmagasabb árát vásárol **Steiner Eötvös-u. 110.** Kovacs mesterek és zézere használható ócskavasak legolcsóbban házhoz szállítatnak.

Molyvár ellen

szörme és tárlóruhák megörzése a legnagyobb biztonságban beraktároz **KÖVÁRY és ALT-MANN** Piac-utca 42.

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULÓ I. Sathyányi-utca 22. Telefon 1365.

Irodistanó,

ki tizletben már alkalmazva volt, felvételik. Némi gyakorlat a könyvelésben megkívántatik. Ajánlközások a hely és idő megjelölésével a kiadóba adandó le „IRODISTA” jellegre.

Árverési hirdetmény

A magyarunitárius egyház berbe adja az Ondódon a Veréb dűlőben fekvő 21 kat. hold területű jökarban levő tanyás birtokát egy vagy 3 évre október 1-től. Árverési feltételeket megtekinthetni és felvilágosítást ad Simonffy-u. 1-c. alatt Székely Ferenc ny. műszaki főtanácsos, a menekültügyi hivatal helyettes vezetője 9—13 óráig. A nyilvános árverés e hó 20-án délután 4 órakor fog az egyház tulajdonát képező Hatvan-u. 24. sz. alatti háznál megtartatni.

Elcserélném

Szatmárnémetiben **Mátyás házamat**, valamint — király-utca 15. sz. alatti **Szinérvány-lán** (Szatmármegye) községben levő

szőlőmet debreceni házáért

vagy megfelelő értékű földbirtokért. A ház áll két négy szobás utcai lakásból, fürdőszoba előszoba és üvegezett folyosó, valamint egy 3 szobás előszoba, konyha és egy szoba konyhas lakásokból. 650 négyzetméter telek örösi kert mintegy 200 drb gyümölcsfákkal.

A szőlő területje: 4 és egynegyed hold nagy gyümölcsös, gesztenye, dió, alma, körte, barack és szilvafákkal, mintegy 3200 tőke szőlő. (mészes fehér, bakator, jadvány), cc. 2 és egynegyed hold tölgyes erdő 25—30 éves vágású.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos **Varga Endre** a M. N. K. és L. Rt. ügyvezetője, Debrecen Piac-utca 59.